

Marine Stewardship Council

MSC:s spårbarhetsstandard Version för konsumentinriktade aktörer (CFO)

Version 2.0, 28 mars, 2019

Om Marine Stewardship Council

Vision

Vår vision är ett hav som sjuder av liv och skyddade bestånd för denna och framtida generationer.

Målsättning

Vår målsättning är att med miljömärkning och certifiering bidra till sundare hav genom att erkänna och lyfta hållbara fisken, påverka de val människor gör när de köper fisk och skaldjur samt att tillsammans med våra partnerorganisationer skapa en hållbar sjömatsmarknad.

Meddelande om upphovsrätt

MSC:s spårbarhetsstandard för konsumentinriktade aktörer och dess innehåll skyddas av upphovsrätt som tillhör Marine Stewardship Council - © Marine Stewardship Council 2019. Alla rättigheter förbehålls.

Det officiella språket för denna standard är engelska. Den officiella versionen finns på MSC:s webbplats (msc.org). Eventuella avvikelser mellan olika exemplar, versioner eller översättningar ska lösas enligt den engelska versionen.

MSC tillåter inte att hela eller någon del av innehållet ändras på något sätt.

Marine Stewardship Council
Marine House
1 Snow Hill
London EC1A 2DH
Storbritannien

Telefon: + 44 (0) 20 7246 8900
Fax: + 44 (0) 20 7246 8901
E-post: standards@msc.org

Innehållsförteckning

Princip 1	Certifierade produkter köps från certifierade leverantörer	7
Princip 2	Certifierade produkter kan identifieras	9
Princip 3	Certifierade produkter hålls separerade	10
Princip 4	Certifierade produkter kan spåras och volymerna registreras	11
Princip 5	Företaget har ett ledningssystem	13
5.1	Ledning och enhetsstyrning	13
5.2	Utbildning	15
5.3	Underrättelser om ändringar	15
5.4	Underleverantörer, transport och kontrakt	17
5.5	Avvikande produkter	17
5.6	Begäran om försäkran om spårbarhet i försörjningskedjan	18
5.7	Särskilda krav för produkter under granskning	19
5.8	Särskilda krav avseende tvångs- och barnarbete	20

Inledning

Ansvar för standarden

The Marine Stewardship Council (MSC) ansvarar för standarden.

Läsare bör kontrollera att de använder den senaste versionen av standarden och tillhörande dokument. Uppdaterade dokument, samt en lista över alla tillgängliga MSC-dokument, finns på MSC:s webbplats (msc.org).

Publicerade versioner

Version nr	Publiceringsdatum	Beskrivning av ändring
1.0	20 februari 2015	Första publiceringen.
2.0	28 mars 2019	Ny version som inkluderar ändringar i certifieringsprocessen, godkänd av rådgivande tekniska nämnden (möten 25-29) och styrelsen. Innefattar nya krav på arbetsmetoder (på land), förtydligande av behörighetskriterierna för spårbarhetsstandard: version för konsumentinriktade aktörer, samt andra väsentliga och icke-väsentliga ändringar.

Om detta dokument

Detta dokument innehåller obligatoriska krav för företag i försörjningskedjan som vill bli spårbarhetscertifierade enligt MSC:s regler. Vi har utvecklat icke-obligatoriska vägledningar för att underlätta förståelsen för och tillämpningen av kraven i standarden.

Allmän inledning

Spårbarhetscertifiering

Spårbarhetscertifiering ger en trovärdig försäkring om att produkter märkta med MSC:s miljömärke eller varumärken kommer från ett MSC-certifierat fiske och kan spåras genom hela försörjningskedjan till en certifierad källa. Företag som har certifierats enligt MSC:s spårbarhetsstandard revideras av ett oberoende ackrediterat certifieringsorgan och genomgår regelbundna kontrollrevisioner under den treårsperiod som spårbarhetscertifikatet gäller.

Andra certifieringsprogramms användning av MSC:s spårbarhetsstandard

MSC spårbarhetsstandard kan användas av utvalda certifieringsprogram. Vid publiceringen av standarden har Aquaculture Stewardship Council (ASC) valt att använda MSC:s spårbarhetsstandard för alla certifierade fisk- och skaldjursprodukter som kommer från ASC-certifierade vattenbruk. Det innebär att både MSC-certifierade och ASC-certifierade fisk- och skaldjursprodukter kan omfattas av samma spårbarhetsrevision även om separata spårbarhetscertifikat utfärdas och standarderna har olika varumärken. Om andra certifieringsprogram också väljer att använda MSC:s spårbarhetsstandard i framtiden publiceras uppgifter om detta på MSC:s webbplats.

Spårbarhetscertifieringens tillämpningsområde och alternativ

Alla organisationer som säljer eller hanterar produkter från certifierade fisken eller vattenbruk kan ansöka om spårbarhetscertifiering. Spårbarhetscertifiering är ett krav för alla organisationer i försörjningskedjan som tillägnar sig certifierade produkter och vill ange att produkterna kommer från en certifierad källa. Spårbarhetscertifiering ska finnas fram till den punkt då produkterna förpackas i förseglade konsumentförpackningar.

MSC äger MSC:s spårbarhetsstandard som finns i en huvudversion och två delversioner: MSC:s spårbarhetsstandard: Gruppversionen och MSC:s spårbarhetsstandard: för konsumentinriktade aktörer (CFO). Mer information om behörigheten för de olika versionerna finns i [Punkt 6.2](#) i MSC:s certifieringskrav och i inledningen till respektive dokument.

MSC spårbarhetsstandard: Huvudversionen

Denna standard är tillämplig på organisationer som har en enhet (fysisk plats) där certifierade produkter hanteras eller säljs MSC:s spårbarhetsstandard: Huvudversionen är även tillämplig på organisationer som har flera enheter där certifierade produkter hanteras, men där varje enhet revideras för sig enligt huvudstandard. I det sistnämnda fallet utfärdas ett gemensamt certifikat för samtliga enheter, ett så kallat flerenhetscertifikat (eng. multi-site certificate). Exempel på företag

som kan certifieras enligt huvudstandarderna är försäljningsföretag med ett enstaka kontor och förädlingsföretag med flera olika fabriksenheter.

Vissa bestämmelser i standarderna, till exempel inköp från certifierade leverantörer är kanske inte tillämpliga om organisationen är ett vattenbruk eller ett fiske.

MSC:s spårbarhetsstandard: Gruppversionen

MSC:s spårbarhetsstandard: Gruppversionen av spårbarhetsstandarderna är tillämplig på organisationer som hanterar produkter på flera enheter som inte revideras var för sig av certifieraren. Gruppcertifiering kan vara mer effektivt än flerenhetscertifiering för organisationer med många enheter, eller för grupper av organisationer som går ihop. Organisationen utser ett huvudkontor som upprättar interna kontroller och ansvarar för att samtliga enheter uppfyller spårbarhetsstandarderna. Certifieraren reviderar huvudkontoret och ett stickprov av enheter, i stället för att revidera samtliga enheter. Gruppen har ett gemensamt certifieringsnummer och ett gemensamt certifikat. Exempel på organisationer som kan certifieras enligt gruppstandarderna är bland annat större grossister med många lagerplatser och restaurangkedjor (som valt att inte certifieras enligt CFO-standarderna).

Vissa bestämmelser i standarderna, som inköp från certifierade leverantörer, är kanske inte tillämpliga om organisationen är ett vattenbruk eller ett fiske.

MSC:s spårbarhetsstandard: Version för konsumentinriktade aktörer (CFO).

MSC:s spårbarhetsstandard: för konsumentinriktade aktörer är tillämplig på alla organisationer som serverar eller säljer fisk- och skaldjursprodukter till slutkonsument och som uppfyller övriga behörighetskrav. Konsumentinriktade aktörer, som matbutiker och storkök, kan bestå av en eller flera enheter. Ett gemensamt certifieringsnummer utfärdas för alla enheter som omfattas av organisationens ledningssystem och hanterar eller säljer certifierade produkter. På samma sätt som vid spårbarhetscertifiering av grupper gör certifieraren en stickprovsgranskning av enheterna som ska ingå i certifikatet. Exempel på konsumentinriktade aktörer är restauranger, restaurangkedjor, fiskhandlare, butiker med fiskdiskar och cateringföretag.

Behörighet för certifiering enligt spårbarhetsstandarderna: Version för konsumentinriktade aktörer (CFO)

Organisationer är endast behöriga att certifieras enligt CFO-versionen av spårbarhetsstandarderna och samtliga nedanstående krav är uppfyllda:

a. Organisationen säljer och/eller serverar certifierade fisk- och skaldjursprodukter endast eller huvudsakligen till slutkonsumenter.

b. Enheter som bearbetar eller packar om certifierade fisk- och skaldjursprodukter gör detta endast på uppdrag av organisationen.

c. Om organisationen anlitar förädlings- eller ompackningsföretag ska dessa företag ha egen spårbarhetscertifiering.

d. Om organisationen har mer än en enhet där certifierade fisk- och skaldjursprodukter hanteras ska:

i. Alla enheter kontrolleras av ett gemensamt ledningssystem som reglerar ramarna för fisk- och skaldjursinköp, spårbarhetsinfrastrukturen och personalrutinerna samt drivs av organisationens huvudkontor.

ii. Huvudkontoret äger eller har ett franchiseavtal för respektive enhet, eller har tillfällig behörighet att leda samtliga enheter och personal där certifierade fisk- och skaldjursprodukter hanteras.

iii. Huvudkontoret styr inköp som sker på enhetsnivå genom kontroller som säkerställer att alla enheter endast kan beställa certifierade fisk- och skaldjursprodukter från certifierade leverantörer.

OBS: Vissa organisationer kan vara behöriga att använda både standard-, grupp- och/eller CFO-versionen av spårbarhetsstandarderna. Vi rekommenderar att organisationer kontrollerar sin behörighet enligt samtliga alternativ för spårbarhetscertifiering (dvs. huvud-, grupp, CFO) i [Punkt 6.2](#) MSC certifieringskrav och därefter diskuterar det lämpligaste alternativet med sin certifierare.

Ikraftträdandedatum

Spårbarhetsstandarden för konsumentinriktade aktörer version 2.0 träder i kraft den 28 september 2019. Alla revisioner som genomförs mot CFO-versionen från och med detta datum ska använda denna version.

Översyn av standarden

MSC välkomnar synpunkter på spårbarhetsstandard. Kommentarer beaktas vid nästa översyn. Översyn sker minst vart femte år. Var god skicka era synpunkter till standards@msc.org.

Mer information om MSC:s principutvecklings- och standardiseringsprocesser finns på MSC:s webbplats (msc.org).

Normerande dokument

Dokumenterna nedan innehåller bestämmelser som blir en del av standarden, genom att de nämns i denna text. För angivna dokument är det den senaste publicerade versionen av dokumentet som är tillämplig.

Dokumenterna är:

- a. Krav för MSC:s spårbarhetscertifiering.
- b. MSC-MSCI:s ordlista.
- c. MSC:s krav på oberoende granskning av arbetsvillkoren.
- d. Intyg från innehavare av spårbarhetscertifikat om förståelse för kraven på arbetsvillkor.
- e. MSC:s miljömärkning användarguide.

Termer och definitioner

Koncept, termer och uttryck definieras i [MSC-MSCI:s ordlista](#).

Princip 1

Certifierade produkter köps från certifierade leverantörer

- 1.1 Organisationer ska ha en process som säkerställer att alla certifierade produkter köps från certifierade leverantörer, fisken eller vattenbruk.

Vägledning 1.1

Med ”certifierade produkter” avses fisk- och skaldjursprodukter som kommer från certifierade fisken eller vattenbruk och identifieras som certifierade.

Detta omfattar inte fisk- och skaldjursprodukter förpackade i ”förseglade konsumentförpackningar” (dvs. förslutna och märkta produkter som säljs till slutkonsument i samma form, t.ex. tonfiskburkar). En fullständig definition av begreppet förseglade konsumentförpackningar finns i [Punkt 6.1](#) i MSC:s certifieringskrav.

Med ”leverantör” avses en enhet som anges i försäljningsdokumentationen som visar att överlåtelsen av äganderätten övergått från säljare till köpare och avser en certifierad produkt. I de flesta fall är detta inköpsbevis en faktura, men det kan även styrkas genom ett kontrakt eller ett en överlåtelsehandling.

Organisationen ska kunna styrka att den part de köpt produkten av har ett relevant giltigt certifikat. Vid inköp direkt från en annan leverantör skulle detta vara ett giltigt spårbarhetscertifikat. Vid inköp från ett fiske eller ett vattenbruk ska processen innefatta:

- Att styrka att fisket eller vattenbruket har ett giltigt fiske- eller vattenbrukscertifikat.
- Att kontrollera granskningen av fisket eller revisionsrapporten för vattenbruket. Om rapporten visar att fisket eller vattenbruket måste ha spårbarhetscertifikat, ska det gå att styrka att fisket och vattenbruket även har ett giltigt spårbarhetscertifikat.

När den konsumentinriktade organisationen har flera enheter, kan kontroller för att säkra att enheterna endast köper certifierade produkter från certifierade leverantörer innefatta godkända inköpslistor, kontrollerade inköpslistor eller affärssystem som blockerar icke-certifierade leverantörer. Detta betyder inte att alla certifierade inköp måste göras av huvudkontoret.

Certifieringsstatusen för organisationer och fisken i MSC:s försörjningskedja kan verifieras på MSC:s webbplats ([msc.org](https://www.msc.org)), och företag och fisken i ASC:s försörjningskedja ASC:s webbplats ([asc-aqua.org](https://www.asc-aqua.org)). Webbplatserna är mer tillförlitliga än papperscertifikat, som kan upphävas, avbrytas eller dras in innan de löpt ut.

Princip 1 fortsättning

Certifierade produkter köps från certifierade leverantörer

- 1.2 Organisationer som hanterar fysiska produkter ska tillämpa en process som kontrollerar produkternas certifieringsstatus vid mottagandet.

Vägledning 1.2

Dokumentation som följer med certifierade produkter ska tydligt identifiera produkterna som certifierade. Detta kan innefatta följesedlar, fakturor, konossement eller elektronisk information från leverantören. Identifieringen säkerställer att om en leverantör byter ut en certifierad fisk- och skaldjursprodukt mot en icke-certifierad produkt (t.ex. om det är slut i lager), kommer mottagarföretaget upptäcka det.

Om en leverantör använder ett internt system (t.ex. streck- eller produktkoder) för att identifiera certifierade produkter på dokument, ska mottagarföretaget känna till leverantörens beskrivning för att kunna verifiera att produkten är certifierad.

Om den tillhörande dokumentationen inte tydligt identifierar produkterna som certifierade, räcker det inte att förlita sig enbart till fysisk produktmärkning (t.ex. ett MSC- eller ASC-märke på en förpackning) för att verifiera att produkten är certifierad.

Om produkter kommer direkt från ett certifierat vattenbruk, kan processen innefatta testning av produkterna för antibiotika eller förbjudna substanser som inte får användas om produkterna från vattenbruket ska säljas som certifierade, baserat på kraven i vattenbruksstandarden.

- 1.3 Organisationer som har certifierade produkter i lager vid den inledande revisionen ska kunna styrka att dessa produkter har köpts från en certifierad leverantör, ett certifierat fiske eller vattenbruk, och uppfyller alla relevanta bestämmelser i denna standard innan de kan säljas som certifierade.

Vägledning 1.3

Certifierade produkter i lager vid tidpunkten för den första certifieringen måste kunna spåras tillbaka till en certifierad leverantör, ett certifierat fiske eller vattenbruk i enlighet med princip 4. Organisationen ska även kunna styrka att alla certifierade produkter i lager kan identifieras och särskiljas i enlighet med principerna 2 och 3.

Princip 2

Certifierade produkter kan identifieras

- 2.1 Certifierade produkter ska identifieras vid alla steg i inköp, mottagande, lagring, hantering, förpackning, märkning, försäljning och leverans, med undantag för försäljningsfakturer till slutkunder.

Vägledning 2.1

Det rekommenderas att certifierade produkter identifieras som certifierade både genom märkning på den fysiska produkten och i medföljande spårbarhetsdokumentation. Detta kan göras genom ett märke eller en etikett på förpackningen, containern eller pallen.

Organisationer kan vända olika metoder för att identifiera certifierade produkter, bland annat genom att använda akronymer (t.ex. "MSC" eller "ASC"), certifieringsnumret eller annan intern identifieringsmetod.

När det är omöjligt eller opraktiskt att märka fysiska produkter (t.ex. fisk i en upptiningstank) ska organisationen kunna styrka att produkten kan kopplas till tillhörande spårbarhets- eller lagerdokumentation som anger att produkten är certifierad.

Försäljningsfakturer till slutkonsument inbegriper kvitton från restauranger, fiskhandlare eller butikernas fiskdiskar. Dessa behöver inte innehålla identifiering av certifierade produkter, även om certifierade produkter fortfarande måste identifieras på serveringsstället (t.ex. på menyn eller i fiskdisken).

- 2.2 Organisationen ska använda sig av ett system som säkerställer att förpackningar, etiketter, menyer och annat material som visar att produkterna är certifierade endast kan användas för certifierade produkter.

- 2.2.1 Certifierade produkter får inte felmärkas med avseende på art.

Vägledning 2.2.1

Vetenskapliga eller folkliga namn får användas. Att använda artnamn som inte är förenliga med den relevanta lagstiftningen i landet eller länderna där produkten säljs betraktas som felmärkning.

- 2.2.2 Certifierade produkter får inte felmärkas med avseende på fångstområde eller ursprung, när detta identifieras.

Vägledning 2.2.2

Det finns inget krav på fångstområde eller ursprung på ska anges på produktetiketter, men när informationen anges är denna bestämmelse tillämplig. Att använda artnamn som inte är förenliga med den relevanta lagstiftningen i landet eller länderna där produkten säljs betraktas som felmärkning.

- 2.3 Organisationen får endast marknadsföra produkter som certifierade eller använda MSC- eller ASC-märket eller andra varumärken om den beviljats tillstånd att göra detta enligt villkoren i licensavtalet (ecolabel@msc.org).

Vägledning 2.3

Det är tillåtet att använda akronymer (t.ex. "MSC" eller "ASC") eller hela standardägarens namn (t.ex. "Marine Stewardship Council" eller "Aquaculture Stewardship Council") på produkter eller spårbarhetsdokumentation företag emellan, i identifieringssyfte, utan licensavtal.

Annan användning av MSC- eller ASC-märket eller andra varumärken kräver licensavtal med MSC, MSC:s licensavdelning för MSC- och ASC-produkter.

Under en revision kan organisationen bli ombedd att styrka att tillstånd att använda varumärket beviljats genom e-postmeddelande om tillstånd från MSC.

Princip 3

Certifierade produkter sammanblandas ej med andra

3.1 Certifierade produkter får inte bytas ut mot icke-certifierade produkter.

Vägledning 3.1

Detta innefattar produkter som säljs som certifierade som inte är behöriga att säljas som certifierade av vattenbruket, baserat på kraven i vattenbruksstandarden. Dessa är icke-certifierade även om de kommer från ett certifierat vattenbruk.

Årliga volymavstämningar avseende certifierade inköp (eller produktion) och försäljning kan användas för att styrka att utbyte inte har skett.

3.2 Certifierade och icke-certifierade produkter får inte blandas om organisationen vill ange att produkterna är certifierade, med undantag för:

3.2.1 Om icke-certifierade fisk och skaldjursingredienser ingår i certifierade produkter, ska organisationen följa reglerna för icke-MS/ASC-certifierade fisk- och skaldjursingredienser.

Vägledning 3.2.1

Regler för icke-MS/ASC-certifierade fisk- och skaldjursingredienser finns på [MSC:s miljömärkning, användarguide](#) eller [ASC-märke, användarguide](#). Dokumenten finns på MSC:s webbplats ([msc.org](#)) eller ASC:s webbplats ([asc-aqua.org](#)). Reglerna anger när icke-certifierade fisk- och skaldjursingredienser får användas i certifierade produkter och vilka begränsningar som gäller. Användningen av icke-certifierade fisk- och skaldjursingredienser och tillämpningen dessa regler är endast relevant för licensierade MS- och/eller ASC-märkta produkter.

3.3 Produkter certifierade enligt andra erkända certifieringsprogram som tillämpar MSC:s spårbarhetsstandard ska inte sammanblandas om organisationen vill sälja produkten som certifierad, om inte:

Vägledning 3.3

Detta gäller andra standarder, till exempel Aquaculture Stewardship Council (ASC), som använder MSC:s standard för spårbarhet i försörjningskedjan.

a. Organisationens har särskilt tillstånd från MSCI, eller

Vägledning 3.3.a

MSCI kan godkänna en produkt med ingredienser som är certifierade enligt ett annat program (t.ex. MSC och ASC). Produkten kan sedan märkas gemensamt (t.ex. både MSC- och ASC-märke på förpackningen) och identifiera de olika ingredienserna till det program de är certifierade mot (t.ex. MSC lax, ASC räka).

b. Produkten i fråga är certifierad mot flera erkända certifieringsprogram som också tillämpar MSC:s spårbarhetsstandard.

Vägledning 3.3.b

Detta avser produkter som är certifierade mot mer än ett program vid sitt ursprung (t.ex. ett fiske eller vattenbruk med både MSC- och ASC-certifikat).

Princip 4

Certifierade produkter kan spåras och volymerna registreras

- 4.1 Organisationen ska ha ett spårbarhetssystem som gör det möjligt att spåra produkter som säljs som certifierade tillbaka från försäljnings- eller serveringstillfället till en certifierad leverantör.
- 4.1.1 En organisation med flera enheter som hanterar certifierade fisk- och skaldjursprodukter ska ha ett spårbarhetssystem som säkerställer att:
- En produkt som säljs som certifierad på en ”konsumentinriktad enhet” kan spåras från försäljningsfakturan eller serveringstillfället tillbaka till certifierade leveranser.
 - En produkt som hanteras som certifierad på en ”förädlingsenhet” kan spåras från avsändningsstället tillbaka till en certifierad leverantör.
 - Alla förflyttningar av certifierade produkter mellan enheterna ska kunna spåras i varje led.

Vägledning 4.1

En ”konsumentinriktad enhet” är en fysisk plats (t.ex. en restaurang, fiskdisk eller ett storkök) som förbereder, tillagar, säljer eller serverar certifierade fisk- och skaldjursprodukter direkt till slutkonsumenter.

En ”förädlingsenhet” är en enhet som lagrar, processar eller förpackar certifierade produkter för distribution till de konsumentinriktade enheterna. Även om en förädlingsenhet kan sälja eller servera vissa av sin produkter till slutkunden, gör de inte enbart detta.

En innehavare av ett CFO-certifikat kan ha många förädlings- och konsumentinriktade enheter i sin certifiering. I vissa fall kan en enhet anses vara både en konsumentinriktad enhet och en förädlingsenhet (t.ex. en stormarknad med ett litet lager för frysta varor). Fiskdiskar som förpackar produkter för butiksförsäljning eller en restauranger som filear fisk som ska säljas som sashimi eller sushi, betraktas som konsumentinriktade enheter.

Den konsumentinriktade enheten måste kunna styrka att produkter som är märkta som certifierade på menyn eller i fiskdisken kan spåras bakåt till en certifierad källa (leveranser eller leverantör) vid serverings- eller försäljningstillfället. Detta kan vara en faktura eller en följesedel från certifierade leveranser, eller en intern följesedel eller överlåtelsesdokument som styrker att certifierade produkter mottagits från en intern förädlingsenhet som kontrolleras av organisationens huvudkontor.

Under en revision på en konsumentinriktad enhet kontrolleras vanligtvis spårbarheten för produkter som just då serveras eller märkts som certifierade. Om inga certifierade produkter säljs eller serveras vid tidpunkten för revisionen, kan certifieraren i stället spåra en certifierad produkt från lagret bakåt till en certifierad leverans.

Om certifierade produkter flyttas mellan eller inom enheter ska spårbarhetssystemet kunna säkerställa att produkterna är fullt spårbara i varje led bakåt till inköpet. Detta innefattar, till exempel, leverans från ett distributionscenter (förädlingsenhet) till en restaurang (konsumentinriktad enhet), eller hantering på en förädlingsenhet.

- 4.2 Organisationen ska föra dokumentation som gör att volymen certifierade produkter kan beräknas.

Vägledning 4.2

Mängden certifierade produkter som hanteras ska dokumenteras i alla led utom vid försäljning eller servering. Mängden certifierade produkter som säljs eller serveras behöver inte dokumenteras. Om organisationen har ett system för att göra avstämning mellan input och output (den totala volymen certifierad fisk som tagits emot jämfört med den mängd som sålts eller serverats), minskar detta riskpoängen och kan på så vis påverka revisionsaktiviteterna.

Princip 4 fortsättning

Certifierade produkter kan spåras och volymerna registreras

- 4.2.1 Om certifierade och icke-certifierade produkter av samma (eller liknade) arter hanteras samtidigt, ska organisationen dokumentera inköp eller leveranser av icke-certifierade fisk- och skaldjursprodukter för dessa liknande arter.

Vägledning 4.2.1

4.2.1 syftar till att hjälpa certifieraren att bekräfta att endast certifierade produkter identifieras eller märks som certifierade. Försäljning eller servering av icke-certifierade fisk- och skaldjursprodukter behöver inte dokumenteras. Med ”liknade arter” avses fisk- och skaldjursprodukter som är gjorda av närbesläktade arter (t.ex. torsk och kolja), eller som på annat sätt liknar varandra till formen eller utseendet (t.ex. filéer av vit fisk).

- 4.3 Dokumentationen av certifierade produkter ska vara korrekt, fullständig och inte innehålla ändringar.

- 4.3.1 Om dokumentationen ändras, ska ändringarna vara tydligt dokumenterade med datum samt namn eller initialer på den person som gjort ändringarna.

Vägledning 4.3.1

När organisationen lämnar information eller dokumentation under revisioner eller på annan begäran som inte överensstämmer med information som lämnats vid ett annat tillfälle, kan certifieraren meddela avvikelser. Om organisationen ändrar dokumentationen för att återspegla nödvändiga justeringar (t.ex. returer) ska dessa ändringar anges tydligt.

- 4.4 Endast produkter som omfattas av organisationens certifikat får säljas av organisationen som certifierade.

Vägledning 4.4

Kraven för att ändra tillämpningsområdena så att de omfattar nya arter, aktiviteter eller produkter som certifierats enligt andra erkända certifieringsprogram som också tillämpar MSC:s spårbarhetsstandard anges i punkt 5.3.1.c, 5.3.2.a och 5.3.2.b.

Princip 5

Företaget har ett ledningssystem

5.1 Ledning och enhetsstyrning

5.1.1 Organisationen ska tillämpa ett ledningssystem som uppfyller kraven i denna standard.

Vägledning 5.1.1

Ledningssystemet innefattar de system, principer och rutiner som används för att säkerställa att organisationen uppfyller standarden. Hur mycket dokumentation som krävs för ledningssystemet kan variera beroende på organisationens storlek, typen av aktiviteter, processernas komplexitet och personalens kompetens.

För mycket små och okomplicerade verksamheter krävs inte alltid skriftlig dokumentation, förutsatt att personalen förstår och kan implementera rutinerna relaterade till standarden.

5.1.2 Organisationen ska utse en person (MSC-ansvarig) som ansvarar för alla kontakter med certifieraren och besvarar förfrågningar om dokumentation eller information rörande överensstämelsen med denna standard.

Vägledning 5.1.2

MSC-ansvarig ansvarar för kommunikationen med certifieraren och säkerställer att organisationen besvarar eventuella förfrågningar om information eller dokumentation. Om en ny MSC-ansvarig utses ska certifieraren underrättas i enlighet med punkt 5.3.1.

5.1.3 Dokumentation som visar att standarden är uppfylld ska sparas i minst 18 månader av organisationen.

Vägledning 5.1.3

Dokumentation som styrker att standarden efterlevs brukar innefatta dokumentation avseende inköp av certifierade produkter, intern spårbarhetsdokumentation, interna personalrutiner och utbildningsdokumentation. Dokumentationen kan vara i pappersform eller digital form.

Under en revision kan certifieraren kontrollera historisk spårbarhetsdokumentation för vilken period som helst under de tidigare 18 månaderna för att verifiera att detta krav är uppfyllt.

Försäljning och/eller servering till slutkonsument behöver inte dokumenteras.

5.1.4 Om organisationen har flera enheter som hanterar fisk- och skaldjursprodukter, ska organisationen ha ett särskilt huvudkontor som ansvarar för att samtliga enheter uppfyller standarden.

Princip 5 fortsättning

Företaget har ett ledningssystem

Vägledning 5.1.4

Med ett "gemensamt ledningssystem" avses en gemensam företagsinfrastruktur som fastställts av huvudkontoret och upprätthålls i alla enheter som omfattas av certifikatet. Genom systemet kan huvudkontoret styra och få insyn i verksamheten på enhetsnivå avseende inköp och leverans av fisk och skaldjur (se vägledning 1.1 om inköpskontroll) märkning och spårbarhetsrutiner av fisk och skaldjur, spårbarhetsrutiner och personal.

Certifieraren kommer att kontrollera att alla enheter arbetar enligt samma centralt fastställda regler och rutiner som säkerställer produktintegriteten.

5.1.4.1 Huvudkontoret ska:

- a. Ha rutiner som säkerställer att alla enheter som hanterar certifierade fisk- och skaldjursprodukter uppfyller kraven i denna standard.
- b. Ha ett system som säkerställer att alla enheter endast kan beställa och sälja/ servera certifierade fisk- och skaldjursprodukter från certifierade leverantörer, som omfattas av organisationens certifiering.
- c. Ha en korrekt lista över alla enheter. Listan ska innehålla adresser och kontaktuppgifter till respektive enhet samt skilja mellan konsumentinriktade enheter och förädlingsenheter.
- d. Tillhandahålla en aktuell och fullständig lista över enheterna senast 5 dagar efter att en skriftlig begäran från MSC eller certifieraren mottagits.

Vägledning 5.1.4.1.d

Enligt [MSC-MSCI:s ordlista](#), ska "dag" tolkas som "kalenderdag" i denna standard om inte annat anges.

- e. Tillämpa en process som säkerställer att enheter som avstängts eller tagits bort från certifikatet inte kan fortsätta använda MSC- eller ASC-märket eller andra varumärken.

Vägledning 5.1.4.1.e

Syftet med detta är att bidra till att säkerställa att enheter inte kan fortsätta använda MSC- eller ASC-märket eller andra varumärken på icke-certifierade produkter när, till exempel, en restaurang inte längre får MSC- eller ASC-certifierade fisk- och skaldjursprodukter eller en enhet inte längre säljer eller serverar certifierade fisk- och skaldjursprodukter.

När ett cateringföretag eller en organisation förlorar en enhet ska organisationen säkerställa att relevant MSC/ASC-material avlägsnas innan ett annat cateringföretag tar över anläggningen.

Princip 5 fortsättning

Företaget har ett ledningssystem

5.2 Utbildning

- 5.2.1 Organisationen ska säkerställa att ansvarig personal har den kompetens som krävs för att säkerställa att standarden uppfylls.

Vägledning 5.2.1

Med ansvarig personal avses de personer i en organisation som ansvarar för att fatta beslut eller verkställa rutiner avseende denna standard. Detta kan, bland annat, vara personal som arbetar på inköpsavdelningen, personal som kontrollerar mottagna varor och personal som identifierar, märker eller plockar ut certifierade produkter.

Regelbunden utbildning är mycket viktigt för att säkerställa att personalen följer interna rutiner för att säkerställa efterlevnaden av standarden. Utbildning i CFO-kraven kan integreras i befintliga utbildningsprogram när detta är lämpligt. Allmänt CFO-utbildningsmaterial kan beställas från MSC. Certifieraren kommer att intervjua personalen under revisionerna för att fastställa deras kompetensnivå och deras kunskap om standarden.

- 5.2.2 Organisationen ska säkerställa att ansvarig personal får utbildning:
- Före den första certifieringsrevisionen.
 - Som en del av introduktionen för ny personal.
 - Minst en gång om året efter certifiering.

Vägledning 5.2.2

Efter certifiering kan utbildning krävas oftare än en gång per år för att upprätthålla kompetensen (t.ex. om personalomsättningen är mycket hög). Om organisationen blir certifierad men det kommer att dröja flera månader innan MSC- eller ASC-märket kommer att användas, rekommenderas att personalen får ytterligare utbildning strax innan MSC- eller ASC-märket börjar användas på menyer eller produkter.

- 5.2.3 Organisationen ska föra dokumentation som visar att utbildning har genomförts enligt punkt 5.2.2.

5.3. Underrättelse om ändringar

- 5.3.1 Organisationen ska inom 10 dagar skriftligen eller per e-post informera certifieraren om följande förändringar:
- När organisationen utser en ny MSC-ansvarig.
 - När certifierade produkter tas emot från en ny certifierad leverantör, nytt certifierat fiske eller vattenbruk.
 - När nya certifierade arter tas emot.
 - För en organisation med flera enheter, när det totala antalet enheter har ökat med 25 procent eller mer sedan den senaste revisionen.

Princip 5 fortsättning

Företaget har ett ledningssystem

Vägledning 5.3.1

Meddelande ska skickas per e-post eller skriftligen till certifieraren senast 10 dagar efter mottagande av en ny certifierade art eller senast 10 dagar efter att den första leveransen av certifierade produkter mottagits från en ny certifierad leverantör, ett nytt certifierat fiske eller vattenbruk.

Beräkningen av procentandelen av enhetens totala ökning ska innefatta både förädlings- och konsumentinriktade enheter (se Vägledning 4.1 om skillnaden mellan dem). När en organisation har 100 enheter behöver den inte kontakta certifieraren om antalet enheter ökar med högst 24 enheter mellan revisionerna. Om 25 enheter eller fler har tillkommit sedan den föregående revisionen, ska certifieraren underrättas skriftligen inom 10 dagar och certifieraren kan besluta sig för att utföra ytterligare revisionsåtgärder.

Certifieraren behöver inte underrättas när det ursprungliga fisket som organisationens leverantör (eller dennes leverantör) får produkterna från ändras.

5.3.2 Organisationen ska inhämta skriftligt godkännande från sin certifierare innan följande ändringar görs:

a. Åtagande av nya aktiviteter med avseende på certifierade produkter som inte redan omfattas av certifieringen.

Vägledning 5.3.2.a

Nya aktiviteter innefattar bland annat handel, distribution, efterbearbetning och lagring. En fullständig lista med aktiviteter finns i [Tabell 4](#) i MSC:s certifieringskrav.

b. Utvidgning av certifieringen till försäljning eller hantering av produkter som certifierats enligt andra erkända certifieringsprogram som tillämpar MSC:s spårbarhetsstandard.

Vägledning 5.3.2.b

Om exempelvis det nuvarande spårbarhetscertifikatet endast omfattar MSC-certifierade produkter, måste organisationen inhämta certifierarens godkännande innan ASC-certifierade produkter kan säljas som certifierade.

c. Användning av ny underleverantör som inte innefattar kontrakterad bearbetning eller ompackning av certifierade produkter.

Vägledning 5.3.2.c

Om organisationen önskar lägga till en ny underleverantör för lagring eller transport, krävs en uppdatering av dokumenterade underleverantörer enligt punkt 5.4, men certifieraren kan informeras vid nästa revision (förhandsgodkännande krävs inte).

d. Tillägg av nya förädlingsenheter som är involverade i bearbetning eller ompackning av uteslutande certifierade produkter.

e. Tillägg av ny enhet som verkar i ett nytt land.

Vägledning 5.3.2.d–e

Certifieraren kan besluta sig för att genomföra ytterligare revisionsåtgärder innan de nya anläggningarnas behörighet godkänns.

Princip 5 fortsättning

Företaget har ett ledningssystem

f. Hantering av fisk som är under granskning, om organisationen ingår i en fiskeklientgrupp som granskas eller har samma ägare som ett vattenbruk som revideras.

Vägledning 5.3.2.f

Klientgruppen innefattar fiskeföretag inom en certifieringsenhet eller andra enheter som enligt fiskeklienten omfattas av och/eller kan få tillgång till certifikatet.

5.4. Underleverantörer

- 5.4.1 Organisationen ska kunna styrka att alla underleverantörer som hanterar certifierade produkter uppfyller tillämpliga krav i denna standard.
- 5.4.2 Organisationen ska föra ett uppdaterat register med namn och adress till alla underleverantörer som hanterar certifierade produkter, förutom transportföretag.
- 5.4.3 Organisationen ska endast anlita underleverantörer som bearbetar eller ompacker certifierade produkter om underleverantören har ett giltigt spårbarhetscertifikat.
- 5.4.4 Anlitas underleverantörer, ska organisationen kunna begära in dokumentation avseende certifierade produkter från underleverantören och certifieraren ska ha rätt att när som helst inspektera certifierade produkter.

Vägledning 5.4.4

Ett undertecknat avtal krävs inte för lagrings- eller transportunderleverantörer, förutsatt att organisationen har möjlighet att begära in dokumentation som styrker (t.ex. mottagnings- eller avsändningsdokumentation) lagrings- eller transportföretagets efterlevnad.

Organisationen ska även, när som helst, kunna ge certifieraren tillträde till den fysiska certifierade produkten, även om den för närvarande finns i tredje parts lager. Om tillträde till lagret begränsas av någon anledning, måste den certifierade produkten eventuellt tas från enheten för att inspekteras av certifieraren om det finns frågetecken rörande produktintegriteten.

5.5 Avvikande produkter

Vägledning 5.5

Med "avvikande produkter" avses produkter som identifieras som certifierade eller är märkta med MSC- och/eller ASC-märken, men där det inte kan styrkas att de kommer från en certifierad källa.

Det kan även innefatta produkter från ett certifierat vattenbruk som vattenbruket inte har behörighet att sälja som certifierade baserat på vattenbruksstandard (t.ex. om antibiotika använts på vattenbruket på en produkt avsedd att säljas som certifierad).

Avvikande produkter kan upptäckas internt av personalen eller leverantören eller kan, i vissa fall, upptäckas baserat på information från certifieraren, MSC eller ASC eller andra parter.

När en certifierad produkt har beställts men leverantören levererar en icke-certifierad produkt, och detta upptäcks vid mottagandet och produkten returneras, tillämpas inte avvikelseförfarandet.

Princip 5 fortsättning

Företaget har ett ledningssystem

- 5.5.1 Organisationen ska ha rutiner för att hantera avvikande produkter på alla enheter. Rutinerna ska innehålla följande krav:
- Organisationen ska omedelbart sluta sälja avvikande produkter som certifierade, fram till att certifieraren skriftligen har verifierat certifieringsstatusen.
 - Organisationen ska underrätta certifieraren senast två dagar efter att den avvikande produkten uppmärksammas och ge certifieraren all information som krävs för att verifiera de avvikande produkternas ursprung.
 - Organisationen ska fastställa orsaken till att produkten avviker och om så krävs vidta åtgärder för att förhindra att det upprepas.
 - Om det inte kan fastställas att en avvikande produkt kommer från en certifierad källa, ska produkten märkas om eller förpackas om för att säkerställa att produkten inte säljs som certifierad.

Vägledning 5.5.1.d

Om det inte kan styrkas att produkten kommer från ett certifierat fiske eller ett certifierat vattenbruk, får den inte säljas som certifierad eller med MSC:s och/eller ASC:s varumärken.

5.6. Begäran om försäkran om spårbarhet i försörjningskedjan

Vägledning 5.6

Utsedda ombud kan inkludera företrädare för andra programägare, som ASC, eller för MSC:s ackrediteringsorgan.

- 5.6.1 Organisationen ska hörsamma alla förfrågningar från MSC eller dess ombud eller certifieraren angående spårbarhetsdokumentation eller försäljnings- och inköpsdokumentation avseende certifierade produkter.
- 5.6.1.1 Dokumenten ska tillhandahållas senast fem dagar efter att förfrågan gjordes.

Vägledning 5.6.1.1

Ekonomiska upplysningar kan tas bort, men dokumentationen ska i övrigt vara oförändrad. Dokumentationen ska på begäran från MSC avges på engelska.

Om en förlängning av tidsfristen krävs, kan en ansökan göras till MSC eller dess ombud, och om ansökan inte beviljas gäller den ursprungliga femdagarsfristen. Om uppgifterna inte överlämnas till MSC eller dess ombud inom den angivna tidsfristen, kan MSC eller dess ombud begära att certifieraren vidtar åtgärd, exempelvis meddelar avvikelse.

- 5.6.2 Organisationen ska tillåta att MSC, dess ombud eller certifieraren tar stickprov av certifierade produkter från deras enhet i syfte att göra DNA-test och/eller andra tester för att verifiera produkten eller efterlevnaden.
- 5.6.3 Om ett sådant verifieringstest visar att produkten eventuellt är avvikande i enlighet med punkt 5.5.1, ska organisationen:
- Undersöka den möjliga anledningen till problemet.
 - Presentera resultatet av undersökningen för certifieraren och, om avvikelser konstateras, presentera en åtgärdsplan för att avhjälpa avvikelserna.
 - Samarbeta vid ytterligare stickprovstagning och undersökning.

Princip 5 fortsättning

Företaget har ett ledningssystem

Vägledning 5.6.3

Produktverifiering kan användas för att identifiera arter, fångstområden eller vattenbrukets ursprungsregion. Produktverifieringstester kan även användas för att fastställa om produkten innehåller antibiotika eller förbjudna substanser som inte får användas om produkterna från vattenbruket ska säljas som certifierade, baserat på kraven i vattenbruksstandarden.

5.7 Särskilda krav för produkter under granskning

Vägledning 5.7

Denna punkt avser endast fisken, vattenbruk eller namngivna medlemmar i en fiske-/vattenbruksklientgrupp. Med ”produkter under granskning” avses fisk och fiskprodukter som fångats under granskningsförfarandet, men innan fisket eller vattenbruket certifieras. Produkter under granskning får endast fångas efter den angivna behörighetsdagen, som återfinns på MSC:s eller ASC:s webbplats (se ASC:s senaste revisionsrapport för vattenbruk).

- 5.7.1 Organisationer är endast behöriga att köpa produkter under granskning om de är:
- Ett fiske eller vattenbruk som är under granskning, eller
 - En namngiven medlem i fiskeklientgruppen, eller samma juridiska enhet som vattenbruket som är under granskning.

Vägledning 5.7.1.b

Endast fisken, vattenbruk eller namngivna medlemmar i klientgruppen har rätt att överta äganderätten till produkter under granskning, eller att sälja produkter under granskning mellan medlemmarna. Inga andra MSC-certifierade organisationer längre ner i försörjningskedjan har behörighet att köpa produkter under granskning.

Organisationer som är behöriga att köpa produkter under granskning enligt punkt 5.7.1 kan använda underleverantörers lager för att hantera produkter under granskning, förutsatt att fisket, vattenbruket eller klientgruppens medlemmar behåller äganderätten till dess att fisket eller vattenbruket har certifierats.

- 5.7.2 Organisationer som hanterar produkter under granskning ska uppfylla följande krav:
- Alla produkter under granskning ska vara tydligt identifierade och hållas separerade från certifierade och icke-certifierade produkter.
 - Organisationen ska ha komplett spårbarhetsdokumentation för alla produkter under granskning, som styrker spårbarhet bakåt till certifieringsenheten och inkluderar fångstdatum.
 - Produkter under granskning får inte säljas som certifierade eller märkas med MSC- eller ASC-märket eller andra varumärken förrän fisket eller vattenbruket har certifierats.

Vägledning 5.7.2.c

När fisket eller vattenbruket är officiellt certifierat publiceras en offentlig certifieringsrapport på MSC:s eller ASC:s webbplats.

Princip 5 fortsättning

Företaget har ett ledningssystem

5.8 Särskilda krav på arbetsvillkor

- 5.8.1 Ett certifikatsinnehavarintyg som bekräftar att organisationen har kännedom om kraven på arbetsvillkor samt att organisationen samtycker till att en revision av arbetsvillkoren görs enligt punkt 5.8.2 ska undertecknas av organisationen.
- 5.8.2 Organisationen ska styrka att de relevanta enheterna eller underleverantörerna ha gjort en revision av arbetsvillkoren på plats med ett erkänt tredje parts arbetsvillkorsprogram som överensstämmer med MSC:s krav på tredje parts revision av arbetsvillkoren.
- 5.8.2.1 Revisionen av arbetsvillkoren på plats behöver inte vara gjord vid den första revisionen mot MSC:s spårbarhetsstandard v2.0.
- 5.8.2.2 Erkända tredje parts program är:
- amfori Business Social Compliance Initiative.
 - SEDEX Members' Ethical Trade Audit.
 - Social Accountability International's SA8000.
 - Consumer Goods Forum's Sustainable Supply Chain Initiative (SSCI) recognised social standard.
- 5.8.3 Organisationen ska informera certifieraren inom 2 dagar om organisationen eller någon av dess enheter eller underleverantörer inte uppfyller kraven i MSC:s tredje parts revision av arbetsvillkoren.

Vägledning 5.8.3

Syftet med 5.8.2.1 är att bevilja en frist på cirka ett år för att genomföra revisionen av arbetsvillkoren. Detta undantag tillämpas endast en gång.

Certifikatsinnehavarintyg som bekräftar att organisationen har kännedom om kraven på arbetsvillkor och MSC krav på tredje parts revision av arbetsvillkor finns på MSC:s webbplats (msc.org).

- 5.8.4 Organisationer undantas från 5.8.1-3 om de löper lägre risk för tvångs- och barnarbete enligt den nationella riskbedömningsguiden.

Vägledning 5.8.4

Den nationella riskbedömningsguiden finns i [Tabell 5](#) och [Tabell 6](#) i MSC:s certifieringskrav.

